

คำชี้แจง

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๓ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว นั้น โดยที่ในขณะนี้ร่างพระราชบัญญัตินี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) จึงเห็นสมควรให้เผยแพร่เพื่อให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ ท่านสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นได้ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน
(ฝ่ายกฎหมายการเมืองการปกครอง)
โทร. ๐๒ ๒๒๒ ๐๒๐๖ - ๘ ต่อ ๑๓๒๐
(นางสาวอุดมลักษณ์ฯ นางรัชชณีฯ
นายศรศักดิ์ และนางสาวสุกฤตาฯ)
โทรสาร ๐๒ ๒๒๖ ๕๑๙๔

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

เหตุผล

เนื่องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒๔ ได้บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการออกเสียงประชามติ และควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อเตรียมการออกเสียงประชามติในกรณีที่คณะรัฐมนตรีจะขอให้มีการออกเสียงประชามติในเรื่องใดที่ไม่ใช่เรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลหรือคณะบุคคลใด ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๖๖ และในกรณีที่รัฐสภาลงมติเห็นชอบด้วยในการที่จะออกใช้รัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑ บททั่วไป หมวด ๒ พระมหากษัตริย์ หรือหมวด ๑๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่หรืออำนาจของศาลหรือองค์กรอิสระ หรือเรื่องที่ทำให้ศาลหรือองค์กรอิสระไม่อาจปฏิบัติหน้าที่หรืออำนาจได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๖ (๘) จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ
พ.ศ.

.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของ
บุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๗ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อให้การออกเสียงประชามติเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้
สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียง
ประชามติ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียง
ประชามติ พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้
“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
“คณะกรรมการประจำเขต” หมายความว่า คณะกรรมการการออกเสียงประจำ
เขตออกเสียง

“คณะกรรมการประจำหน่วย” หมายความว่า คณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียง
 “กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
 ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งด้วย
 “กรรมการประจำเขต” หมายความว่า กรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง
 “กรรมการประจำหน่วย” หมายความว่า กรรมการประจำหน่วยออกเสียง
 “ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมาย
 ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 “เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมาย
 ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 “ผู้ตรวจการเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้ตรวจการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบ
 รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 “ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด” หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้ง
 ประจำจังหวัดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 “เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียง” หมายความว่า ผู้อำนวยการการออกเสียง
 ประจำเขตออกเสียง ประธานกรรมการและกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง ประธาน
 กรรมการและกรรมการประจำหน่วยออกเสียง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้ง
 ให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการออกเสียง
 “ผู้มีสิทธิออกเสียง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ
 “วันออกเสียง” หมายความว่า วันที่กำหนดให้เป็นวันออกเสียงประชามติ
 “เขตออกเสียง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดให้เป็นเขตออกเสียงประชามติ
 “หน่วยออกเสียง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดให้ออกเสียงประชามติ
 “ที่ออกเสียง” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการออกเสียงประชามติ
 และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่ออกเสียงประชามติ
 “จังหวัด” หมายความว่า รวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย
 “เทศบาล” หมายความว่า รวมถึง เมืองพัทยา และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
 ที่มีกฎหมายจัดตั้ง
 “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมาย
 ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้มิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใด
 ที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่ง
 หนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตาม
 กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว
 และในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป
 ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใด
 ที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหรือ
 มีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการกำหนดโดยทำเป็นระเบียบ

ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการต้องกำหนดระยะเวลา การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอื่นใด รวมทั้ง วางระเบียบปฏิบัติเท่าที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ หากมี ความจำเป็นไม่อาจจัดให้มีการประชุมร่วมกันได้ ประธานกรรมการอาจกำหนดให้มีการประชุม ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการ ดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คณะกรรมการกำหนด การประชุมดังกล่าวให้มีผลเช่นเดียวกับการประชุมตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๘ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๙ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจจัดและควบคุมดูแลการออกเสียง ประชามติให้เป็นไปโดยสุจริต เที่ยงธรรม และชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๑๐ เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้ นายกรัฐมนตรีทราบ และให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงประชามติ ตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่า หนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภา

ในการแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานรัฐสภาส่งสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมโดยสรุปในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญ ๆ ของร่างรัฐธรรมนูญได้โดยสะดวกให้นายกรัฐมนตรีเพื่อทราบพร้อมทั้งส่งให้คณะกรรมการเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย

มาตรา ๑๑ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญให้มีการออกเสียง ประชามติในเรื่องใดให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงประชามติ ตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวัน และไม่ช้ากว่า หนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ ในประกาศดังกล่าวต้องระบุเรื่องที่จะขอให้ประชาชน

ออกเสียงประชามติ โดยมีข้อความที่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จะจัดทำประชามติได้สะดวก

มาตรา ๑๒ การออกเสียงประชามติ ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยตรงและลับ

มาตรา ๑๓ การออกเสียงประชามติที่จะถือว่ามีข้อยุติในเรื่องที่จัดทำประชามติ ต้องมีผู้มาออกเสียงเป็นจำนวนเสียงข้างมากของผู้มีสิทธิออกเสียงและมีจำนวนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาออกเสียงในเรื่องที่จัดทำประชามตินั้น

หมวด ๒

การให้ข้อมูลและการจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จัดทำประชามติ

มาตรา ๑๔ ในการจัดทำประชามติตามมาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญโดยสรุปที่ได้รับจากประธานรัฐสภาตามมาตรา ๑๐ วรคสอง ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ในการจัดทำประชามติตามมาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการเผยแพร่ข้อมูลที่ได้รับตามมาตรา ๑๕ ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

การเผยแพร่ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง อย่างน้อยต้องเผยแพร่ผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์และประกาศในราชกิจจานุเบกษา และเผยแพร่ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐด้วย

การจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต้องไม่มีลักษณะเป็นการชี้้นำให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับเรื่องที่จะจัดทำประชามตินั้น

มาตรา ๑๕ เมื่อจะจัดให้มีการออกเสียงประชามติตามมาตรา ๑๑ ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในเรื่องที่จะจัดทำประชามติตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดดำเนินการจัดทำข้อมูลซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ส่งให้คณะกรรมการก่อนวันประกาศให้มีการออกเสียงประชามติไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

(๑) ชื่อเรื่องที่จะจัดทำประชามติ และเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีการทำประชามติ

(๒) สาระสำคัญของกิจการในเรื่องที่ทำประชามติ

(๓) ขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการในเรื่องที่ทำประชามติ

(๔) ประมาณการค่าใช้จ่ายและที่มาของงบประมาณที่จะนำมาใช้จ่ายสำหรับกิจการในเรื่องที่ทำประชามติ

(๕) ประโยชน์ได้เสียที่อาจเกิดขึ้นกับประเทศชาติ ท้องถิ่นหรือประชาชน รวมทั้งมาตรการป้องกัน แก้ไข หรือเยียวยาความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการพร้อมสรุปเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียด้วย

มาตรา ๑๖ เมื่อมีประกาศกำหนดวันออกเสียงตามมาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนการออกเสียงประชามติให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับทราบอย่างทั่วถึง

การจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่จะจัดให้มีการออกเสียงประชามติผ่านทางสถานีวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์จะต้องเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นอย่างรอบด้านอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ผู้ใดไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคสอง ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือให้กระทำการหรืองดเว้นการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ตามที่เห็นสมควร

หมวด ๓

เขตออกเสียง หน่วยออกเสียง และที่ออกเสียง

มาตรา ๑๗ การออกเสียงประชามติ ให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตออกเสียง

มาตรา ๑๘ ให้ถือว่าหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งสุดท้ายก่อนวันที่มีการออกเสียงประชามติเป็นหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ดำเนินการประกาศหน่วยออกเสียงและที่ออกเสียงไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวันก่อนวันออกเสียง โดยให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ออกเสียงหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่ออกเสียง เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกหรือการรักษาความปลอดภัยแก่ผู้มีสิทธิออกเสียงหรือเพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ คณะกรรมการประจำเขตอาจประกาศเปลี่ยนแปลงหน่วยออกเสียงหรือที่ออกเสียงได้ โดยประกาศให้ผู้มีสิทธิออกเสียงทราบก่อนวันออกเสียงไม่น้อยกว่าสิบวัน เว้นแต่กรณีเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่นจะประกาศเปลี่ยนแปลงก่อนวันออกเสียงน้อยกว่าสิบวันก็ได้ และให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๔

ผู้มีสิทธิออกเสียง และบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง

มาตรา ๑๙ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิออกเสียงและมีหน้าที่ไปใช้สิทธิออกเสียงอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ

(๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีในวันออกเสียง

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตออกเสียงมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันออกเสียง

มาตรา ๒๐ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันออกเสียง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิออกเสียง

(๑) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๒) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๔) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

มาตรา ๒๑ เมื่อมีการประกาศกำหนดวันออกเสียง ให้คณะกรรมการประจำเขตหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงของแต่ละหน่วยออกเสียงและปิดประกาศ ไว้ ณ ที่ออกเสียงหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่ออกเสียงหรือสถานที่ที่ประชาชนสะดวกในการตรวจสอบ ก่อนวันออกเสียงไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน และให้แจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงในทะเบียนบ้านไปยังเจ้าบ้านให้ทราบก่อนวันออกเสียงไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน

บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงตามวรรคหนึ่ง มิให้ระบุเลขประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิออกเสียง

บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบผู้มาใช้สิทธิออกเสียง ณ ที่ออกเสียง ให้ระบุเลขประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิออกเสียงด้วย

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิออกเสียงหรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าตนหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงแห่งหน่วยออกเสียงที่ตนหรือผู้นั้นสมควรมีชื่อเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงในหน่วยออกเสียงนั้น มีสิทธิยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อต่อคณะกรรมการประจำเขตก่อนวันออกเสียงไม่น้อยกว่าสิบวัน

เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการประจำเขตตรวจสอบหลักฐานและถ้าเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิออกเสียง ให้มีคำสั่งเพิ่มชื่อลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงโดยเร็ว ถ้าคณะกรรมการประจำเขตเห็นว่า ผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านไม่มีสิทธิออกเสียงให้มีคำสั่งยกคำร้อง และแจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ยื่นทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง

เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคสองแล้ว ผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่ หรือต่อศาลแพ่งสำหรับผู้ที่มิมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครก่อนวันออกเสียง

ไม่น้อยกว่าห้าวัน เพื่อให้ศาลวินิจฉัยว่าจะให้เพิ่มชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงตามที่ได้รับคำร้องหรือไม่ โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินการกระบวนการพิจารณา

เมื่อศาลได้รับคำร้องตามวรรคสามแล้ว ให้ศาลดำเนินการพิจารณาโดยเร็ว คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด และให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังคณะกรรมการประจำเขตเพื่อปฏิบัติตามคำสั่งโดยเร็วที่สุด และในกรณีที่มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงไปก่อนได้รับคำสั่งศาล ให้คณะกรรมการประจำเขตดำเนินการแก้ไขบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงทุกฉบับให้ถูกต้องด้วยการใดที่ได้ปฏิบัติไปตามคำสั่งของคณะกรรมการประจำเขตก่อนได้รับคำสั่งศาลให้เป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย

มาตรา ๒๓ ผู้มีสิทธิออกเสียงผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงที่ได้ประกาศตามมาตรา ๒๑ มีชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิออกเสียง หรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงปรากฏชื่อบุคคลอื่นอยู่ในทะเบียนบ้านของตน ผู้มีสิทธิออกเสียงหรือเจ้าบ้านผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการประจำเขตได้ก่อนวันออกเสียงไม่น้อยกว่าสิบวัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิออกเสียงนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง

เมื่อคณะกรรมการประจำเขตพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรสั่งถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิออกเสียงออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง หรือสมควรยกคำร้อง ก็ให้มีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นหรือยกคำร้อง แล้วแต่กรณี และให้แจ้งคำสั่งให้ผู้นั้นหรือเจ้าบ้านทราบภายในสามวันนับแต่วันที่รับคำร้อง และให้นำความในมาตรา ๒๒ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการประจำเขตถอนชื่อผู้ซึ่งศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง โดยการขีดชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง พร้อมทั้งหมายเหตุไว้ด้วยว่าถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำสั่งศาล รายชื่อผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งให้เป็นไปตามทะเบียนผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งที่สำนักงานจัดทำไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

หมวด ๕

เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียง

มาตรา ๒๕ ในการออกเสียงประชามติแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายแต่งตั้งคณะกรรมการประจำเขตไม่เกินห้าคนและให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้อำนวยความสะดวกการออกเสียงประจำเขตออกเสียง โดยให้มีหน้าที่และอำนาจในเขตออกเสียงตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด รวมทั้งปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการประจำเขตและผู้อำนวยการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการออกเสียงประชามติ ให้คณะกรรมการประจำเขตหรือผู้อำนวยการการออกเสียงประจำเขตออกเสียงมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะบุคคล

หรือบุคคลใด เป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานหรือมอบหมายให้ปฏิบัติงานแทนในการจัดให้มีการออกเสียงประชามติได้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ให้คณะกรรมการ คณะกรรมการประจำเขต หรือผู้อำนวยการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคล ผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการออกเสียง และในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าการดำเนินการหรือการสั่งการใดของคณะกรรมการประจำเขต ผู้อำนวยการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง คณะกรรมการ คณะบุคคลหรือบุคคลผู้ได้รับมอบหมายมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการดำเนินการหรือการสั่งการนั้นได้

มาตรา ๒๖ ให้คณะกรรมการประจำเขตหรือผู้ที่คณะกรรมการประจำเขตมอบหมาย แต่งตั้งผู้มีสิทธิออกเสียงเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียง ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการประจำหน่วย มีหน้าที่เกี่ยวกับการลงคะแนนออกเสียงในที่ออกเสียงและนับคะแนนออกเสียงของหน่วยออกเสียงแต่ละแห่ง

(๒) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วย

หลักเกณฑ์การแต่งตั้ง จำนวน ค่าตอบแทน และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียง ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่คณะกรรมการประจำเขตหรือผู้ตรวจการเลือกตั้งพบเห็นกรรมการประจำหน่วยหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกระทำการใดอันอาจเป็นเหตุให้การออกเสียงประชามติมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้รายงานคณะกรรมการหรือกรรมการโดยทันที ในกรณีที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งมีอำนาจแจ้งเตือนให้ปฏิบัติให้ถูกต้องได้ ถ้าไม่มีการดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามที่แจ้งเตือน ให้รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยเร็ว

ในกรณีที่กรรมการเป็นผู้พบเห็นการกระทำหรือได้รับรายงานตามวรรคสาม ให้กรรมการมีอำนาจสั่งเปลี่ยนกรรมการประจำหน่วยหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นว่าการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีอำนาจสั่งให้ระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร ถ้าเป็นการกระทำของบุคคลซึ่งมิใช่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีอำนาจสั่งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ หรือสั่งให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดบันทึกพฤติกรรมแห่งการกระทำและรวบรวมพยานหลักฐานไว้เพื่อดำเนินการต่อไปได้ตามที่จำเป็น หรือในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ จะสั่งให้ระงับหรือยับยั้งการดำเนินการออกเสียงประชามติในหน่วยออกเสียงบางหน่วยหรือทุกหน่วยในเขตออกเสียงที่พบเห็นการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำนั้นก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่ผู้ใดขัดขวางการออกเสียงประชามติ ให้กรรมการประจำหน่วยมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นออกไปจากที่ออกเสียงได้ แต่ต้องไม่ขัดขวางต่อการใช้สิทธิออกเสียงของผู้นั้น

มาตรา ๒๗ กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัด และเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียง ต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ และปฏิบัติตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ ก่อนวันออกเสียง หากกรรมการประจำหน่วยมีไม่ครบจำนวนไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการประจำเขตแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยให้ครบจำนวน

มาตรา ๒๙ ในวันออกเสียง ถ้าถึงเวลาเปิดการลงคะแนนออกเสียงแล้ว มีกรรมการประจำหน่วยไม่ครบจำนวน แต่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการประจำหน่วยที่ได้รับแต่งตั้ง ให้กรรมการประจำหน่วยที่มาปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และให้รายงานต่อคณะกรรมการประจำเขต เพื่อแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเพิ่มเติมให้ครบจำนวนก่อนการนับคะแนน

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการประจำหน่วยมาปฏิบัติหน้าที่ ให้คณะกรรมการประจำเขตแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยออกเสียงนั้นโดยพลัน

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงผู้ใดขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ หรือละทิ้งหน้าที่หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ หรือกระทำการอันไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม ให้กรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่และแจ้งให้คณะกรรมการประจำเขตแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงแทนให้ครบจำนวน แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ

มาตรา ๓๑ กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัด หรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียง ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ หรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติ หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดชอบทางแพ่งทางอาญา หรือทางปกครอง

มาตรา ๓๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๖

การลงคะแนนออกเสียง และการนับคะแนน

มาตรา ๓๓ ให้คณะกรรมการจัดให้มีหีบบัตรออกเสียงและบัตรออกเสียงให้เพียงพอตามความจำเป็น

หีบบัตรให้มีลักษณะและขนาดเช่นเดียวกับหีบบัตรเลือกตั้งที่คณะกรรมการกำหนดในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งสุดท้ายก่อนวันที่มีการออกเสียงประชามติ

บัตรออกเสียงและวิธีการลงคะแนนในบัตรออกเสียง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๔ การลงคะแนนในบัตรออกเสียง ให้ผู้ออกเสียงทำเครื่องหมายกากบาทในช่องทำเครื่องหมายแสดงความคิดเห็นที่ผู้ออกเสียงเลือก

มาตรา ๓๕ ในวันออกเสียง ให้เปิดการลงคะแนนออกเสียง ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา

มาตรา ๓๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๗ ผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงของหน่วยออกเสียงใดให้ลงคะแนนออกเสียงได้ ณ หน่วยออกเสียงนั้น และให้มีสิทธิลงคะแนนออกเสียงได้เพียงแห่งเดียว แต่ผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยออกเสียงอื่นที่มีหน่วยออกเสียงที่ตนมีสิทธิออกเสียง ให้ลงคะแนนออกเสียงในหน่วยออกเสียงที่ตนต้องปฏิบัติหน้าที่ได้

มาตรา ๓๗ ผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งอยู่นอกเขตจังหวัดที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นเวลาน้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันออกเสียง จะไปลงคะแนนในหน่วยออกเสียงที่อยู่นอกเขตก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๘ ก่อนเริ่มเปิดให้มีการออกเสียงประชามติ ให้คณะกรรมการประจำหน่วยนับจำนวนบัตรออกเสียงทั้งหมดของหน่วยออกเสียงนั้น และปิดประกาศจำนวนบัตรออกเสียงทั้งหมดในที่ออกเสียงไว้ในที่เปิดเผย เมื่อถึงเวลาเปิดการลงคะแนนให้คณะกรรมการประจำหน่วยเปิดหีบบัตรออกเสียงในที่เปิดเผยแสดงให้ผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งอยู่ ณ ที่ออกเสียงนั้นเห็นว่า เป็นหีบเปล่าและให้ปิดหีบบัตรออกเสียงตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และบันทึกการดำเนินการดังกล่าว โดยให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่น้อยกว่าสองคนซึ่งอยู่ในที่ออกเสียงในขณะนั้น ลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย เว้นแต่ไม่มีผู้มีสิทธิออกเสียงอยู่ในขณะนั้น

มาตรา ๓๙ ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งประสงค์จะลงคะแนนนำบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายและมีหมายเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตร ไปแสดงตนต่อคณะกรรมการประจำหน่วยแล้วให้คณะกรรมการประจำหน่วยมอบบัตรออกเสียงให้แก่ผู้นั้นเพื่อลงคะแนนออกเสียง บัตรประจำตัวประชาชนแม้จะหมดอายุแล้วก็ให้ใช้แสดงตนตามวรรคหนึ่งได้ ขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบการแสดงตนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการหรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมายจัดให้มีการอำนวยความสะดวกสำหรับการออกเสียงของคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุไว้เป็นพิเศษ หรือจัดให้มีการช่วยเหลือในการออกเสียงภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการประจำหน่วย ในการให้ความช่วยเหลือดังกล่าวต้องให้บุคคลนั้นได้ลงคะแนนออกเสียงด้วยตนเอง เว้นแต่ลักษณะทาง

กายภาพทำให้คนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุไม่สามารถทำเครื่องหมายลงในบัตรออกเสียงได้ ให้บุคคลอื่นหรือกรรมการประจำหน่วยเป็นผู้กระทำการแทนโดยความยินยอมและเป็นไปตามเจตนาของคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุนั้น ทั้งนี้ ให้ถือเป็นการลงคะแนนออกเสียงโดยตรงและลับ

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควร อาจกำหนดให้มีการจัดที่ออกเสียงสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ โดยจัดให้บุคคลนั้นได้ลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิออกเสียง ณ สถานที่ดังกล่าว และเมื่อได้ลงทะเบียนแล้ว ให้หมดสิทธิออกเสียงในหน่วยออกเสียงที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

หลักเกณฑ์และวิธีการในการอำนวยความสะดวกตามวรรคหนึ่ง การจัดที่ออกเสียง และการลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องคำนึงถึงความสะดวกของผู้ลงทะเบียนด้วย

มาตรา ๔๑ เมื่อถึงกำหนดเวลาปิดการลงคะแนนออกเสียงแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยประกาศปิดการลงคะแนนออกเสียง แต่ในกรณีที่ยังมีผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งประสงค์จะลงคะแนนออกเสียงได้มาปรากฏตัวอยู่ในที่ออกเสียงเพื่อใช้สิทธิออกเสียงแล้วก่อนเวลาปิดการลงคะแนนออกเสียง แต่ยังไม่ได้แสดงตนหรือรับบัตรออกเสียง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยอนุญาตให้บุคคลเหล่านั้นแสดงตนและมอบบัตรออกเสียงให้แก่ผู้มาแสดงตนนั้นเพื่อใช้สิทธิออกเสียง และเมื่อผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนออกเสียงเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยประกาศปิดการลงคะแนนออกเสียง

เมื่อปิดการลงคะแนนออกเสียงแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยจดจำยบัตรออกเสียงและให้ทำเครื่องหมายในบัตรออกเสียงที่เหลืออยู่ให้เป็นบัตรออกเสียงที่ใช้ลงคะแนนออกเสียงไม่ได้ ปิดช่องใส่บัตรออกเสียงบนหีบบัตรออกเสียง และจัดทำรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรออกเสียงทั้งหมด จำนวนผู้มาแสดงตนและรับบัตรออกเสียง และจำนวนบัตรออกเสียงที่เหลือรายการดังกล่าวให้ปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ ที่ออกเสียง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่การออกเสียงประชามติในหน่วยออกเสียงแห่งใดไม่สามารถกระทำได้นั้นเนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น ถ้าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันออกเสียง ให้คณะกรรมการประจำเขตกำหนดที่ออกเสียงใหม่ ถ้าไม่อาจกำหนดที่ออกเสียงใหม่ได้ ให้ประกาศงดการออกเสียงในหน่วยออกเสียงนั้น แล้วรายงานคณะกรรมการทราบโดยเร็ว

ในกรณีที่เหตุตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในวันออกเสียง ให้คณะกรรมการประจำเขตหรือคณะกรรมการประจำหน่วยประกาศงดการออกเสียงในหน่วยออกเสียงนั้นแล้วรายงานคณะกรรมการทราบโดยเร็ว

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ให้คณะกรรมการกำหนดวันลงคะแนนออกเสียงใหม่สำหรับในหน่วยออกเสียงนั้น โดยเร็ว เว้นแต่คณะกรรมการจะเห็นว่าจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงของหน่วยออกเสียงนั้น

ไม่เปลี่ยนแปลงผลการออกเสียงประชามติ คณะกรรมการจะไม่จัดให้มีการลงคะแนนออกเสียงใหม่ ในหน่วยออกเสียงนั้นก็ได้

มาตรา ๔๓ เมื่อได้ดำเนินการตามมาตรา ๔๑ แล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วย เปิดหีบบัตรออกเสียงต่อหน้าประชาชนที่อยู่ ณ ที่ออกเสียง แล้วดำเนินการนับคะแนน

มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๓ การนับคะแนนให้กระทำ ณ ที่ออกเสียง โดยเปิดเผยติดต่อกันจนเสร็จสิ้น และห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงการนับคะแนน การนับคะแนนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๕ ในการนับคะแนนหากปรากฏว่ามีบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกไว้ ต่างหากและห้ามมิให้นับบัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่ากรณีใด

บัตรออกเสียงดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่มีไขบัตรซึ่งกรรมการประจำหน่วยมอบให้

(๓) บัตรที่ทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกต หรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรออกเสียง นอกจากเครื่องหมายในการลงคะแนนออกเสียง เว้นแต่เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายของ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียง

(๔) บัตรที่มีได้ทำเครื่องหมายลงคะแนนออกเสียง

(๕) บัตรที่ทำเครื่องหมายลงคะแนนออกเสียงนอกช่อง “ทำเครื่องหมาย”

(๖) บัตรที่ทำเครื่องหมายลงคะแนนออกเสียงในช่อง “ทำเครื่องหมาย” เกิน หนึ่งเครื่องหมาย

(๗) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย

ให้คณะกรรมการประจำหน่วยสลักหลังในบัตรเสียว่า “เสีย” พร้อมทั้งระบุเหตุผลว่าเป็นบัตรเสียเพราะเหตุใด และลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่าสองคน

มาตรา ๔๖ ถ้าการออกเสียงประชามติมีมากกว่าหนึ่งประเด็นในบัตรออกเสียง เดียวกัน ให้บัตรออกเสียงที่มีลักษณะตามมาตรา ๔๕ (๑) (๒) หรือ (๓) เป็นบัตรเสียทั้งฉบับ และมีให้นับเป็นคะแนน

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง บัตรออกเสียงที่มีลักษณะตามมาตรา ๔๕ (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) ให้มีผลดังต่อไปนี้

(๑) บัตรออกเสียงที่มีลักษณะตามมาตรา ๔๕ (๔) ถ้ามิได้ทำเครื่องหมาย ในทุกประเด็นให้เป็นบัตรเสียทั้งฉบับและมีให้นับเป็นคะแนน แต่ถ้าได้ทำเครื่องหมายประเด็นใด ประเด็นหนึ่ง ให้ถือเป็นบัตรดีและนับคะแนนสำหรับประเด็นที่ทำเครื่องหมายไว้

(๒) บัตรออกเสียงที่มีลักษณะตามมาตรา ๔๕ (๕) หรือ (๖) ถ้าทำเครื่องหมาย ลงคะแนนตามลักษณะที่กำหนดตามมาตรา ๔๕ (๕) หรือ (๖) ในทุกประเด็นให้เป็นบัตรเสียทั้งฉบับ และมีให้นับเป็นคะแนน แต่ถ้าได้ทำเครื่องหมายตามลักษณะดังกล่าวประเด็นใดประเด็นหนึ่ง มีให้นับประเด็นนั้นเป็นคะแนน

(๓) บัตรออกเสียงที่มีลักษณะตามมาตรา ๔๕ (๓) จะเป็นบัตรเสียทั้งฉบับ หรือเสียเพียงบางประเด็นและให้นับบางประเด็นเพียงใด ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๗ เมื่อนับคะแนนเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วย นำบัตรออกเสียงของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงทั้งหมดใส่ไว้ในหีบบัตรออกเสียงพร้อมทั้งรายงาน ผลการนับคะแนน แล้วปิดหีบบัตรออกเสียงจัดส่งไปให้คณะกรรมการประจำเขตตามวิธีการ ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่ผลการนับคะแนนปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิออกเสียง ไม่ตรงกับจำนวนบัตรออกเสียงที่ใช้ลงคะแนนออกเสียง หรือไม่ตรงกับคะแนนที่นับได้ ให้ คณะกรรมการประจำหน่วยดำเนินการตรวจสอบ ถ้าผลการตรวจสอบยังไม่ตรงกันอีกหรือไม่สามารถ ตรวจสอบได้ ให้รายงานคณะกรรมการประจำเขตพร้อมเหตุผล และนำส่งหีบบัตรออกเสียงพร้อม วัสดุอุปกรณ์การออกเสียงแก่คณะกรรมการประจำเขตหรือผู้ที่คณะกรรมการประจำเขตมอบหมาย

เมื่อคณะกรรมการประจำเขตได้รับรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้รายงาน คณะกรรมการเพื่อพิจารณาสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่หรือสั่งให้มีการออกเสียงใหม่ในหน่วยออกเสียง นั้น แต่ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าจำนวนผู้มาแสดงตนของหน่วยออกเสียงนั้นไม่เปลี่ยนแปลง ผลการออกเสียงประชาติ คณะกรรมการจะไม่สั่งให้มีการนับคะแนนใหม่หรือไม่สั่งให้มีการออกเสียง ใหม่ในหน่วยออกเสียงนั้นก็

มาตรา ๔๙ ถ้าการนับคะแนน ณ ที่ออกเสียงใดไม่สามารถกระทำได้หรือไม่สามารถ นับคะแนนได้จนเสร็จสิ้น อันเนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุอย่างอื่นที่อาจมี ผลต่อความปลอดภัยหรือเป็นอุปสรรคต่อการนับคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยประกาศ งดการนับคะแนนสำหรับหน่วยออกเสียงนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการประจำเขต เพื่อรายงาน ให้คณะกรรมการทราบโดยเร็ว และให้คณะกรรมการกำหนดวัน เวลา และนับคะแนนต่อไปโดยเร็ว สำหรับสถานที่นับคะแนนใหม่ คณะกรรมการจะกำหนดให้นับ ณ สถานที่อื่นใดที่เห็นสมควรที่มีใช้ ที่ออกเสียงเดิมก็ได้ ทั้งนี้ การเก็บรักษาบัตรออกเสียง หีบบัตรออกเสียง และเอกสารเกี่ยวกับ การออกเสียงประชาติ รวมทั้งวิธีการนับคะแนนใหม่ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าปรากฏต่อคณะกรรมการว่ามีบัตรออกเสียง ที่ได้มีการลงคะแนนออกเสียงแล้วชำรุดหรือสูญหายให้คณะกรรมการสั่งให้มีการออกเสียงใหม่สำหรับ หน่วยออกเสียงนั้นตามวัน เวลา และสถานที่ที่คณะกรรมการกำหนด เว้นแต่จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียง ในหน่วยออกเสียงนั้นไม่มีผลเปลี่ยนแปลงผลการออกเสียงประชาติ คณะกรรมการจะไม่สั่ง ให้มีการออกเสียงใหม่ก็ได้

ในกรณีนี้ถ้าคณะกรรมการเห็นว่า จำนวนบัตรออกเสียงหรือจำนวนผู้มาแสดงตน ใช้สิทธิออกเสียงของหน่วยออกเสียงที่ไม่สามารถนับคะแนนได้ไม่เปลี่ยนแปลงผลการออกเสียง ประชาติ คณะกรรมการอาจไม่สั่งนับคะแนนใหม่ในหน่วยออกเสียงนั้นก็

หมวด ๗

การประกาศผลการออกเสียงประชามติ

มาตรา ๕๐ ให้คณะกรรมการประจำเขตรวมผลคะแนนออกเสียงจากทุกหน่วยออกเสียงภายในเขตออกเสียงและที่ออกเสียงนอกเขตจังหวัด เพื่อรายงานผลการรวมผลคะแนนการออกเสียงประชามติให้คณะกรรมการทราบโดยเร็วซึ่งต้องไม่ช้ากว่าวันถัดไปจากวันออกเสียงหรือวันที่คณะกรรมการขยายให้ ทั้งนี้ ตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๓ วรรคสี่ เมื่อพ้นระยะเวลาคัดค้านตามมาตรา ๕๓ แล้ว ให้คณะกรรมการประกาศผลการออกเสียงประชามติและจำนวนผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในราชกิจจานุเบกษา และรายงานให้นายกรัฐมนตรีและประธานรัฐสภาทราบโดยเร็ว

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่การออกเสียงประชามติหรือการนับคะแนนในหน่วยออกเสียงใดไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากมีเหตุตามมาตรา ๔๒ หรือมาตรา ๔๙ หรือปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิออกเสียงไม่ตรงกับจำนวนบัตรออกเสียงที่ใช้ลงคะแนนออกเสียงตามมาตรา ๔๘ หรือมีการคัดค้านการออกเสียงประชามติตามมาตรา ๕๓ และคณะกรรมการเห็นว่ากรณีดังกล่าวไม่เปลี่ยนแปลงผลการออกเสียงประชามติ ให้คณะกรรมการดำเนินการตามมาตรา ๕๑

หมวด ๘

การคัดค้านการออกเสียงประชามติ

มาตรา ๕๓ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าการออกเสียงประชามติในทุกหน่วยออกเสียงหรือบางหน่วยออกเสียงเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม ไม่ว่าจะมิผู้ร้องเรียนหรือคัดค้านหรือไม่ ให้คณะกรรมการดำเนินการไต่สวนและวินิจฉัยโดยเร็ว และในกรณีที่เห็นว่าการออกเสียงประชามติมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้มีการออกเสียงประชามติใหม่หรือนับคะแนนใหม่ในทุกหน่วยออกเสียงหรือบางหน่วยออกเสียงก็ได้ แต่ต้องดำเนินการให้มีขึ้นไม่ช้ากว่าสามสิบวันนับแต่วันออกเสียง แต่ในกรณีที่การออกเสียงประชามติใหม่หรือการนับคะแนนใหม่จะไม่ทำให้ผลการออกเสียงประชามติเปลี่ยนแปลงไป คณะกรรมการจะมีมติไม่ให้มีการออกเสียงประชามติใหม่หรือนับคะแนนใหม่ก็ได้ แต่ต้องประกาศให้ประชาชนทราบถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำและเหตุผลที่ไม่ให้มีการออกเสียงประชามติใหม่หรือนับคะแนนใหม่

ผู้มีสิทธิออกเสียงในหน่วยออกเสียงใด เห็นว่ามีกรณีตามวรรคหนึ่งในหน่วยออกเสียงที่ตนมีสิทธิออกเสียง มีสิทธิยื่นคำคัดค้านต่อคณะกรรมการโดยมีรายละเอียดแห่งพฤติการณ์หรือหลักฐานพอสมควรที่แสดงให้เห็นว่าการออกเสียงประชามตินั้นไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่การลงคะแนนออกเสียงประชามติสิ้นสุดลง

วิธีการยื่นคำคัดค้านและวิธีการพิจารณาตามวรรคสองให้เป็นไปตามระเบียบที่
คณะกรรมการกำหนด คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

ในระหว่างที่มีการดำเนินการออกเสียงประชามติใหม่หรือนับคะแนนใหม่ตามวรรคหนึ่ง
ให้รอการประกาศผลการออกเสียงประชามติไว้ก่อนจนกว่าจะรู้ผลการออกเสียงประชามติใหม่
หรือการนับคะแนนใหม่ดังกล่าว

หมวด ๙

ความผิดและบทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่หรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ
หน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ใช้ตำแหน่งหน้าที่ หรือปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ
หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้การออกเสียงประชามติไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม
ผู้ใดฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่
สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๕๕ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ กรรมการ เลขานุการ
ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด คณะกรรมการประจำเขต กรรมการ
ประจำเขต ผู้อำนวยการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง คณะกรรมการประจำหน่วย กรรมการ
ประจำหน่วย คณะอนุกรรมการ อนุกรรมการ คณะบุคคลหรือบุคคลที่คณะกรรมการแต่งตั้ง
ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการขัดขวางการปฏิบัติงานตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือ
ขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๖ ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างผู้ใดขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวหรือไม่ให้
ความสะดวกพอสมควรต่อการไปใช้สิทธิออกเสียงของผู้ใต้บังคับบัญชาหรือลูกจ้าง แล้วแต่กรณี
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๗ ผู้ใดทำลายบัตรที่มีไว้สำหรับการออกเสียงประชามติโดยไม่มีอำนาจ
กระทำได้หรือจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรออกเสียงชำรุด หรือเสียหายหรือกระทำด้วยประการ
ใด ๆ แก่บัตรเสียให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท
ถ้าผู้กระทำตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานหรือเป็นผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการ
ออกเสียงต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๕๘ ผู้ใดกระทำการในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนนออกเสียงประชามติ
ดังต่อไปนี้

(๑) ออกเสียงหรือพยายามออกเสียงประชามติ โดยรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิออกเสียงในหน่วยออกเสียงนั้น

(๒) ใช้บัตรอื่นที่มีใช้บัตรออกเสียงมาออกเสียง

(๓) นำบัตรออกเสียงออกไปจากที่ออกเสียง

(๔) นำบัตรออกเสียงที่ลงคะแนนแล้วแสดงต่อผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าได้ออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียงโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย

(๕) ทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรออกเสียงเพื่อให้ผู้อื่นรู้ว่าบัตรออกเสียงของตน หรือใช้เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ใดบันทึกภาพบัตรออกเสียงที่ตนได้ลงคะแนนแล้ว

(๖) ชัดคำสั่งกรรมการประจำหน่วยที่ส่งให้ออกไปจากที่ออกเสียงเพราะเหตุที่ผู้นั้นขัดขวางการออกเสียงประชามติตามมาตรา ๒๖

(๗) นำบัตรออกเสียงใส่ในหีบบัตรออกเสียงโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง เพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนออกเสียงโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรออกเสียงเพิ่มขึ้นจากความจริง

(๘) กระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อมิให้ผู้มีสิทธิออกเสียงสามารถใช้สิทธิได้ หรือขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไป ณ ที่ออกเสียง หรือเข้าไป ณ ที่ออกเสียงหรือมิให้ไปถึง ณ ที่ดังกล่าว ภายในกำหนดเวลาที่จะออกเสียงประชามติ

(๙) ก่อความวุ่นวายขึ้นในที่ออกเสียง หรือกระทำการใดอันเป็นการรบกวน หรือเป็นอุปสรรคแก่การออกเสียงประชามติ

ผู้กระทำตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และผู้กระทำตาม (๗) (๘) หรือ (๙) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๕๙ ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

(๑) ก่อความวุ่นวายเพื่อให้การออกเสียงประชามติไม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(๒) ให้ เสนอให้หรือสัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด เพื่อจะจูงใจให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง

(๓) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม หรือจูงใจเพื่อให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือเพื่อให้สำคัญผิดในวัน เวลา ที่ออกเสียงหรือวิธีการออกเสียง หรือเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะออกเสียงประชามติอันเป็นเท็จ

(๔) เปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพ ทำให้สูญหาย ทำให้ไร้ประโยชน์นำไป หรือขัดขวางการส่งซึ่งหีบบัตรออกเสียงหรือบัตรออกเสียง เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย

(๕) เล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันชั้นต่อใด ๆ อันมีผลเป็นการจูงใจให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง

(๖) เรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเพื่อจะมิไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง

(๗) ขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตออกเสียงระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันออกเสียงหนึ่งวันจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันออกเสียง

ผู้ใดกระทำตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท และผู้กระทำตาม (๕) หรือ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ ศาลอาจสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดไม่เกินห้าปีด้วยก็ได้

ผู้ใดกระทำตาม (๗) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีและผู้ฝ่าฝืนตาม (๖) เป็นผู้รับหรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ถ้าได้แจ้งถึงการกระทำดังกล่าวต่อคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายก่อนหรือในวันออกเสียง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษและไม่ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๖๐ ผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิออกเสียงไปยังที่ออกเสียง เพื่อการออกเสียงประชามติหรือนำกลับไปที่ออกเสียงโดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารยานพาหนะหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติหรือจัดให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไปยังที่ออกเสียง หรือกลับจากที่ออกเสียง เพื่อจูงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไปลงคะแนนหรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

บทบัญญัติในมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับแก่การที่หน่วยงานของรัฐจัดยานพาหนะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิออกเสียง

มาตรา ๖๑ ผู้ใดเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันออกเสียงจนถึงสิ้นสุดเวลาออกเสียงในวันออกเสียง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๒ กรรมการประจำหน่วยผู้ใดจงใจนับบัตรออกเสียงหรือคะแนน ในการออกเสียงประชามติให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนออกเสียงให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใด ๆ โดยมีได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายให้บัตรออกเสียงชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำการด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ หรืออ่านบัตรออกเสียงให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการออกเสียงประชามติไม่ตรงความจริง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๖๓ ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่ง ตามมาตรา ๑๖ วรรคสาม ให้คณะกรรมการมีอำนาจปรับทางปกครองไม่เกิน บาท โดยคำนึงถึงความร้ายแรงของพฤติการณ์แห่งการกระทำผิดด้วย

มาตรา ๖๔ ในกรณีศาลมีคำพิพากษาลงโทษผู้ใดฐานกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และผู้นั้นเป็นผู้กระทำให้การออกเสียงประชามติไม่เป็นไปโดยสุจริต หรือเที่ยงธรรม

อันเป็นเหตุให้ต้องมีการออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยออกเสียงใด ให้ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้นั้น
ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการออกเสียงประชามติในหน่วยออกเสียงที่เป็นเหตุให้คณะกรรมการ
สั่งให้ต้องมีการออกเสียงประชามติใหม่นั้นด้วย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี